

УДК 811.111:[37.013:34]

DOI <https://doi.org/10.32782/academ-ped.psyh-2025-2.21>

Марина ЛОМАКІНА

кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри професійної та авіаційної мовної підготовки,
Українська державна льотна академія
marylomakina@ukr.net
ORCID: 0000-0001-5466-8354

Лілія ЗЕЛЕНСЬКА

кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри професійної та авіаційної мовної підготовки,
Українська державна льотна академія
lili_zelenskaya@ukr.net
ORCID: 0000-0003-4051-2011

ФОРМУВАННЯ НАВИЧОК АУДІЮВАННЯ АНГЛІЙСЬКОЮ МОВОЮ В МАЙБУТНІХ ЮРИСТІВ ЯК СКЛАДНИК ПРОФЕСІЙНОЇ ІНШОМОВНОЇ ПІДГОТОВКИ

Анотація. *Мета* статті полягає у визначенні ефективних методів формування навичок аудіювання англійською мовою в студентів-юристів у контексті їхньої професійної іншомовної підготовки й у розробленні педагогічних умов, що сприяють підвищенню рівня розуміння автентичного аудіоматеріалу юридичного спрямування.

Методологія дослідження процесу формування навичок аудіювання англійською мовою в майбутніх юристів як елемента професійної іншомовної підготовки ґрунтується на комплексному підході, що охоплює аналіз сучасних педагогічних методик, створення результативних навчальних ресурсів та інтеграцію інноваційних технологій у навчальний процес. Методологічну основу становлять комунікативний, компетентнісний, завданневий і міждисциплінарний підходи. Застосовано інструменти Moodle, TED-Ed, Edpuzzle, BBC Learning English. Представлено огляд педагогічних умов для забезпечення ефективності формування навичок аудіювання в майбутніх юристів.

Наукова новизна полягає в удосконаленні підходу до формування аудіативних навичок у майбутніх юристів шляхом упровадження автентичних юридичних аудіоматеріалів (інтерв'ю з юристами, судові дебати, подкасти з правової тематики) у навчальний процес. Запропоновано методіку розвитку аудіювання з урахуванням специфіки юридичної термінології та стилістики.

Висновки. Оволодіння навичками аудіювання англійською мовою є важливим складником професійної підготовки майбутніх юристів. Використання автентичних аудіоматеріалів із юридичним змістом сприяє зростанню мотивації майбутніх юристів, формує професійно орієнтовану іншомовну компетентність і забезпечує якісну підготовку до роботи в умовах міжнародного правового простору.

Ключові слова: аудіювання, комунікативна компетентність, автентичні матеріали, англійська мова за професійним спрямуванням, майбутні юристи, професійна іншомовна підготовка, авіаційний заклад вищої освіти, аудіативна компетентність.

Maryna LOMAKINA

Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor,
Associate Professor at the Professional and Aviation Language Training Department,
Ukrainian State Flight Academy,
marylomakina@ukr.net
ORCID: 0000-0001-5466-8354

Liliia ZELENSKA

Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor,
Associate Professor at the Professional and Aviation Language Training Department,
Ukrainian State Flight Academy
lili_zelenskaya@ukr.net
ORCID: 0000-0003-4051-2011

FORMATION OF ENGLISH LISTENING SKILLS FOR FUTURE LAWYERS AS A COMPONENT OF PROFESSIONAL FOREIGN LANGUAGE TRAINING

Abstract. *The purpose of this article is to identify effective methods for developing English-language listening skills among law students within the context of their professional foreign language training and to design pedagogical conditions that enhance the comprehension of authentic legal audio materials. The methodology of the study on the development of English-language listening skills for future lawyers as an element of their professional language training is based on a comprehensive approach that includes the analysis of modern pedagogical methods, the creation of effective learning resources, and the integration of innovative technologies into the educational process. The methodological framework relies on communicative, competency-based, task-based, and interdisciplinary approaches. Tools such as Moodle, TED-Ed, Edpuzzle, and BBC Learning English have been used. The article presents an overview of pedagogical conditions that ensure the effective formation of future lawyers' listening skills.*

The scientific novelty lies in the enhancement of the approach to the development of future legal professionals' listening skills through the integration of authentic legal audio materials (interviews with lawyers, courtroom debates, legal-themed podcasts) into the learning process. A methodology for improving listening skills has been proposed, taking into account the specifics of legal terminology and stylistics.

Conclusions. *Mastery of English language listening skills is a vital component of professional training for future lawyers. The use of authentic legal audio materials increases students' motivation, fosters professionally oriented foreign language competence, and ensures high-quality preparation for working in an international legal environment.*

Key words: *listening, communicative competence, authentic materials, English for specific purposes, future lawyers, professional foreign language training, aviation higher education institution, auditory competence.*

Постановка проблеми. Авіаційна галузь є однією з найбільш стратегічно важливих і водночас технічно складних сфер сучасної економіки. Її стрімкий розвиток, орієнтований на впровадження інноваційних рішень, вимагає не лише високого рівня технічного й управлінського забезпечення, а й належного юридичного супроводу. Зважаючи на це, правове регулювання авіаційної діяльності потребує спеціалізованої підготовки майбутніх правознавців, здатних ефективно працювати в умовах трансформації глобального повітряного простору. У сучасних умовах знання англійської мови є важливим інструментом у професійній діяльності юриста. З огляду на процеси глобалізації та інтеграцію в міжнародний правовий простір, майбутні юристи мають опанувати не лише загальні комунікативні навички,

а й фахові вміння сприйняття усного мовлення англійською мовою. Аудіювання відіграє ключову роль у формуванні іншомовної компетентності, сприяючи ефективній міжкультурній взаємодії в юридичній сфері. Професійна підготовка юристів має враховувати все більше значення використання аудіо- та відеоконтенту в контексті міжнародного права, ведення переговорів, участі в конференціях і наданні правових консультацій.

Аналіз джерел та останніх досліджень. У науковій літературі аудіювання трактується як складний когнітивний процес, що охоплює розпізнавання мовних сигналів, осмислення почутого й адекватне реагування відповідно до комунікативної ситуації [11]. Р. Елліс наголошує на важливості комунікативного та завданневого (task-based) підходів у форму-

ванні навичок сприймання на слух. А. Бернс і Дж. Гаммонд розглядають вплив жанрового підходу та ситуативного контексту на розвиток ефективного усного мовлення в процесі оволодіння англійською мовою за професійним спрямуванням. С. Ерліх підкреслює важливість залучення студентів до автентичного юридичного дискурсу для формування мовних умінь, зокрема в аудіюванні.

В українському науковому середовищі проблема аудіювання у викладанні англійської мови за професійним спрямуванням також активно досліджується. І. Гуменюк, О. Кунцо, Н. Попель обґрунтовують ефективність використання відеоматеріалів TED Talks для розвитку аудіативної компетентності. К. Гавриленко розглядає переваги онлайн-формату навчання аудіювання в курсах англійської мови за професійним спрямуванням. О. Давиденко й О. Пономаренко зосереджуються на потенціалі подкастів як інструмента формування навичок сприйняття усного мовлення під час дистанційного навчання. О. Чайковська з колегами пропонують інтеграцію ШІ-подкастів у навчальний процес для підтримки студентської автономії. М. Ребенко та В. Ребенко досліджують розвиток аудіативної компетентності в студентів ІТ-спеціальностей на основі правових дискусій.

На особливу увагу заслуговують праці, присвячені методиці викладання юридичної англійської мови. Зокрема, І.А. Сорока підкреслює потребу в спеціалізованому підході до викладання англійської мови в юридичних закладах вищої освіти, акцентуючи на дефіциті автентичних ресурсів і необхідності створення практико-орієнтованих завдань. О.А. Волкова аналізує значення відео- й аудіоматеріалів у процесі навчання професійного аудіювання.

Отже, проведений огляд літератури демонструє все більшу зацікавленість дослідників у формуванні аудіативної компетентності, зокрема в студентів-юристів. Він також підтверджує актуальність застосування автентичних джерел, мультимедійних засобів та інтегрованих підходів у процесі професійно орієнтованого навчання.

Мета статті – дослідження специфіки формування навичок аудіювання в майбутніх юристів, а також виявлення дієвих методів і підходів, що сприяють удосконаленню цієї

компетенції в межах професійної іншомовної підготовки, і визначення результативних підходів до формування навичок аудіювання англійською мовою в студентів юридичних спеціальностей у межах їхньої професійної іншомовної підготовки в умовах авіаційного закладу вищої освіти, зокрема в Українській державній льотній академії, де відбувається підготовка майбутніх юристів вищої освіти за спеціальністю D8 «Право» за освітньо-професійною програмою «Правове забезпечення авіаційної діяльності».

Виклад основного матеріалу. Аудіювання як когнітивно-комунікативний процес передбачає розпізнавання мовленнєвих одиниць, осмислення значення мовного повідомлення, а також його інтерпретацію з урахуванням ситуації спілкування. Щодо теоретичних засад розвитку аудіативної компетентності майбутніх юристів маємо визначити, що в процесі професійно спрямованого вивчення іноземної мови майбутніми юристами варто обов'язково враховувати специфіку лексико-граматичних особливостей юридичного дискурсу, зокрема специфіку термінології, офіційно-діловий стиль мовлення, стійкі мовні конструкції та культурно зумовлені особливості правового контексту [1]. Важливими є також принципи автентичності, ситуативності й професійної спрямованості навчального матеріалу.

Формування аудіативної компетентності є ефективним у межах комунікативного та компетентнісного підходів, які підкреслюють практичну спрямованість мовлення, його зв'язок із професійною сферою й орієнтацію на здатність майбутнього спеціаліста здійснювати комунікативні дії в умовах іншомовного середовища. Відповідно до завданнєвого підходу, запропонованого Р. Еллісом [9], навчання розуміння усного мовлення має базуватися на виконанні автентичних комунікативних завдань, що заохочують взаємодію та сприяють розвитку навичок у реальних або наближених до професійної діяльності ситуаціях. Одним із ефективних засобів розвитку навичок аудіювання є використання автентичних аудіо- й відеоматеріалів юридичного спрямування: фрагментів судових засідань, інтерв'ю з юристами, подкастів на правову тематику, новинних репортажів, що відображають актуальні події у правовій сфері [10].

О.О. Рогульська й О.В. Магдюк досліджують розвиток аудіативної компетентності із застосуванням відеоматеріалів. Процес сприймання усного мовлення на слух сприяє реалізації численних комунікативних завдань, саме тому науковці виокремлюють три види аудіювання: глобальне, детальне та критичне [5, с. 253].

Глобальне аудіювання спрямоване на формування вміння сприймати основний зміст почутої інформації. Його основна мета – розвинути здатність прогнозувати зміст аудіотексту на основі заголовків, ілюстрацій або попередньо поданої лексики. Під час глобального аудіювання вдосконалюються інші мовленнєві навички, зокрема вміння ігнорувати незначну чи незрозумілу інформацію, ділити повідомлення на змістові фрагменти й установлювати між ними логічні зв'язки. Для ефективного розвитку цього типу аудіювання доцільно використовувати такі вправи: відповіді на загальні запитання, вибір заголовків для змістових частин тексту, установлення хронологічної послідовності подій, створення графічних схем, ментальних карт або ілюстрацій до загального змісту прослуханого [5].

Детальне аудіювання передбачає повне розуміння інформації та виокремлення важливих для комунікативного завдання деталей, ігноруючи несуттєві елементи. У цьому випадку потребується неодноразове прослуховування з акцентом на деталях, які залишились поза увагою під час попередніх сприймань. Для навчання детального аудіювання використовуються вправи на вибір правильної відповіді, підтвердження або спростування тверджень, доповнення речень, складання плану прослуханого, детальний переказ або відкриті відповіді на уточнювальні запитання [5].

Критичне аудіювання спрямоване на розвиток уміння критично осмислювати почуту або побачену інформацію та формулювати власну точку зору на основі нового матеріалу й особистого досвіду. Для формування таких навичок ефективними є відкриті запитання з формулюванням власної оцінки, створення схем і ментальних карт, моделювання можливих сценаріїв із подальшим обговоренням та аргументацією [4; 5].

Використання відеоматеріалів на заняттях з іноземної мови в закладі вищої освіти має

низку переваг: підвищення мотивації, покращення концентрації та запам'ятовування. Відео занурює студентів в автентичне іншомовне середовище, демонструє культурні реалії, традиції й унікальні явища, що не завжди піддаються перекладу чи тлумаченню. Такі матеріали урізноманітнюють навчальний процес і підвищують його ефективність, адже візуальна підтримка аудіоряду сприяє кращому розумінню змісту й розвитку фонематичних та аудіативних навичок. Для занять доцільно використовувати репортажі, ток-шоу, інтерв'ю, уривки пізнавальних і розважальних передач, епізоди художніх фільмів і серіалів, документальні стрічки, рекламні ролики, короткі новини, кліпи й навчальні відео [3; 5]. Такий підхід дає змогу ознайомити студентів із реальною мовною практикою, розширити їхній лексичний запас, покращити вимову, виробити стратегії розуміння мовлення носіїв мови.

Принципи ситуативності та професійної орієнтації навчального контенту також відіграють важливу роль у процесі формування аудіативної компетентності [8]. Аудіозавдання повинні відображати типові комунікативні обставини, з якими може зіштовхнутися майбутній юрист у професійній практиці: прослуховування свідчень, участь у ділових переговорах, присутність на судових засіданнях, надання юридичних консультацій тощо. Відтворення подібних ситуацій сприяє підвищенню актуальності навчального процесу й посилює мотивацію студентів до засвоєння матеріалу.

У контексті сучасної освітньої парадигми значну роль відіграє міждисциплінарний підхід до навчання, який передбачає поєднання мовної підготовки з вивченням профільних дисциплін. Така інтеграція не лише підвищує ефективність розвитку мовної компетентності, а й сприяє формуванню цілісного розуміння специфіки майбутньої професійної діяльності в умовах багатомовного середовища [2].

Таким чином, удосконалення навичок аудіювання в умовах вивчення англійської мови за професійним спрямуванням становить важливий компонент підготовки конкурентоспроможного фахівця-правника. Раціональне поєднання різних методологічних підходів, використання автентичних матеріалів, моде-

лювання професійно значущих ситуацій та орієнтація на специфіку юридичної діяльності сприяють підвищенню ефективності мовної підготовки та її відповідності сучасним стандартам юридичної освіти.

У цьому контексті вважаємо за потрібне надати огляд педагогічних умов, що забезпечують ефективність формування навичок аудіювання в майбутніх юристів. До таких умов належать: ситуативність навчального контенту – аудіоматеріали мають відтворювати автентичні професійні ситуації, такі як переговори, судові засідання, юридичні консультації та інші подібні контексти; автентичність джерел – доцільним є використання подкастів, відеозаписів судових процесів, а також новинних репортажів, що висвітлюють правову тематику; міжпредметна інтеграція – інтеграція мовної підготовки з професійно орієнтованими дисциплінами, такими як Авіаційне законодавство, Повітряне право України, Міжнародне повітряне право, Транспортне право тощо (саме ці дисципліни пропонуються майбутнім юристам, які навчаються в Українській державній льотній академії); поетапність формування навичок – від базового сприймання та розуміння інформації до її глибокого осмислення й критичного аналізу; використання інтерактивних технологій, зокрема Moodle, Edpuzzle, платформи TED-Ed, BBC Learning English, які дають можливість убудовувати інтегровані завдання безпосередньо у відео.

З урахуванням особливостей юридичної підготовки в авіаційних закладах вищої освіти, зокрема в Українській державній льотній академії, доцільним є впровадження таких методичних підходів: проведення рольових ігор, побудованих на типових юридичних ситуаціях, таких як розгляд судового позову, допит свідка чи укладення договору; використання аудіоанотацій – студенти прослуховують фрагменти правових виступів і готують до них стислий аналітичний коментар; застосування навчальних кейсів, що передбачають прослуховування аудіозаписів судових справ, аналіз ситуацій і визначення правових позицій сторін; використання ситуативних тренажерів, зокрема віртуальних симуляцій переговорів між представниками авіакомпанії та державного регулятора.

Нами представлено основні результати дослідження процесу формування навичок аудіювання в майбутніх юристів, а саме: майбутні юристи стикаються з найбільшими труднощами при сприйнятті усного мовлення, яке містить велику кількість юридичної термінології, особливо коли воно вимовляється з британським або американським акцентом; дієвими виявилися автентичні аудіоматеріали, такі як записи судових слухань, інтерв'ю з представниками юридичної сфери, правничі подкасти, а також новини правового характеру від BBC і CNN; застосування інтерактивних форм роботи, рольових ігор, імітацій судових процесів, дебатів сприяє не лише вдосконаленню навичок аудіювання, а й загальному розвитку професійної мовленнєвої компетентності [6]; позитивні результати дає впровадження проєктної діяльності, під час якої майбутні юристи самостійно створюють аудіозаписи на юридичну тематику.

Формування навичок аудіювання в майбутніх юристів, які навчаються в авіаційному закладі вищої освіти, передбачає впровадження завдань, максимально наближених до реальних професійних ситуацій. Застосування автентичних аудіоматеріалів – подкастів, інтерв'ю, виступів юристів та уривків судових засідань – дає змогу активізувати засвоєння фахової лексики; розвивати вміння аналізувати, оцінювати й інтерпретувати правову інформацію, почуту англійською мовою; підготувати майбутніх юристів до іншомовного професійного спілкування у сфері міжнародного авіаційного права. Використання вправ різного типу (визначення істинності тверджень, заповнення пропусків, вибір правильних відповідей, короткі письмові відповіді, усне чи письмове резюмування) дає змогу охопити як базовий, так і поглиблений рівень розуміння аудіотекстів [7]. Такий підхід забезпечує комплексний розвиток аудіативних умінь з урахуванням специфіки юридичної освіти в авіаційній галузі.

З огляду на представлений матеріал, нами представлені приклади завдань для вдосконалення навичок аудіювання майбутніх юристів під час вивчення англійської мови за професійним спрямуванням в авіаційному закладі вищої освіти (на прикладі Української державної льотної академії):

– True/False. Прослухайте фрагмент юридичного подкасту та визначте, чи відповідає

ють наведені твердження дійсності (істинні або хибні);

– Gap-Fill Exercise. Заповніть пропуски в стенограмі виступу адвоката, уставивши відповідні юридичні терміни;

– Multiple Choice. Оберіть правильний варіант відповіді, який найточніше відображає зміст прослуханого фрагмента (наприклад, рішення суду);

– Short Answer. Напишіть короткі відповіді на запитання, що стосуються прослуханого правового кейсу (наприклад: What was the outcome of the trial? What evidence was presented? What legal issue was at the center of the case? etc.);

– Audio Summary. Прослухайте інтерв'ю з фахівцем у сфері авіаційного права та складіть стислий виклад почутого.

Висновки. Формування навичок аудіювання в майбутніх юристів має базуватися на поєднанні загальномовної та професійно орієнтованої підготовки. Ефективному розвитку аудіативної компетентності сприяють урахування лінгвістичних, когнітивних і фахових характеристик підготовки майбутніх юристів, інтеграція комунікативного й компетентнісного підходів, використання автентичних

джерел, а також упровадження відповідних педагогічних умов. Це забезпечить більш глибоке занурення майбутніх юристів у мовне середовище та підвищить їхню готовність до професійної комунікації англійською мовою. У межах дослідження застосовано метод аналізу науково-методичної літератури. З урахуванням авіаційної специфіки навчання в Українській державній льотній академії особливої актуальності набуває впровадження навчальних технологій, що моделюють реальні комунікативні ситуації у сфері права та авіації.

На основі отриманих результатів подальші дослідження можуть бути зосереджені на створенні спеціалізованих курсів із розвитку навичок аудіювання для майбутніх юристів з урахуванням авіаційного профілю підготовки. Перспективним є також упровадження цифрових освітніх технологій і мультимедійного контенту, розроблення методичних матеріалів, спрямованих на формування професійної англомовної комунікації. Ужиття цих заходів сприятиме якісній підготовці майбутніх фахівців до професійної діяльності в міжнародному правовому середовищі в авіаційній сфері.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Блага О.Б. Актуальність формування іншомовної комунікативної компетентності студентів-юристів. *Вибір України, розвиток науки та національна безпека в реаліях масштабної військової агресії та глобальних викликів XXI століття : до 25-річчя Національного університету «Одеська юридична академія» та 175-річчя Одеської школи права*. Одеса : Видавничий дім «Гельветика», 2022. Т. 1. С. 785–788. DOI: <https://doi.org/10.30890/2709-2313.2023-18-02-025>.
2. Давиденко О.В. Подкастинг як засіб формування компетентності в англомовному аудіюванні студентів молодших курсів. *ScienceRise. Pedagogical Education*. 2018. № 5. С. 43–46. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/texped_2018_5_11.
3. Коваль О.Ю., Мельник К.В. Використання відеоматеріалів як засобу формування іншомовної компетентності у студентів. *Інноваційні наукові дослідження у сфері педагогічних та психологічних наук : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції* (м. Київ, 4–5 травня 2018 р.). Київ : Таврійський національний університет імені В.І. Вернадського, 2018. С. 36–38. URL: <http://elar.tsatu.edu.ua/handle/123456789/5540>.
4. Мамчич К.В. Розвиток англомовної аудитивної компетентності учнів 11-х профільних класів з використанням відеоматеріалів (на прикладі вивчення теми «Їжа»). 2023. URL: <https://elar.khmnu.edu.ua/items/afd17546-9595-4ffe-8e78-24cf5d2237ed>.
5. Рогульська О.О., Магдюк О.В. Розвиток аудитивної компетентності із використанням відеоматеріалів. *Наукові записки. Серія «Педагогічні науки»*. 2024. № 216. С. 252–258. DOI: <https://doi.org/10.36550/2415-7988-2024-1-216-252-258>.
6. Смелянська В.В., Давиденко О.В., Пономаренко О.В. Role-play як інтерактивний метод розвитку мовленнєвої компетентності в говорінні на заняттях з англійської мови як іноземної у вищій школі. *Наукові записки. Серія «Психолого-педагогічні науки»*. 2024. № 4. С. 137–145. URL: <https://doi.org/10.31654/2663-4902-2024-PP-4-137-145>.
7. Чевичелова О.О. Формування іншомовної аудитивної компетентності студентів за допомогою автентичних матеріалів. *Вісник Харківського національного автомобільно-дорожнього університету*. 2020. № 91. С. 200–209. <https://doi.org/10.30977/BUL.2219-5548.2020.91.0.200>.

- 8 Черняхович О.С. Роль ситуативності в навчанні професійно-орієнтованого діалогічного мовлення. *Вісник Вінницького політехнічного інституту*. 2010. № 2. С. 123–127. URL: <http://ir.lib.vntu.edu.ua/handle/123456789/6086>.
9. Ellis R. *Understanding Second Language Acquisition*. 2nd ed. Oxford : Oxford University Press, 2015. 401 p. URL: <https://mohammedaljohani.wordpress.com/wp-content/uploads/2014/10/understanding-second-language-acquisition.pdf>.
10. Havrylenko K. ESP Listening in Online Learning to University Students. *National Technical European Science*. 2023. Vol. 2, № sge18-02. P. 83–117. DOI: <https://doi.org/10.30890/2709-2313.2023-18-02-025>.
11. Rost M. *Teaching and researching listening*. Harlow : Longman, 2002. 320 p. URL: [https://repository.dinus.ac.id/docs/ajar/\(Applied_Linguistics_in_Action\)_Michael_Rost_Teaching_and_Researching_Listening-Pearson_Education_ESL_\(2011\).pdf](https://repository.dinus.ac.id/docs/ajar/(Applied_Linguistics_in_Action)_Michael_Rost_Teaching_and_Researching_Listening-Pearson_Education_ESL_(2011).pdf).

REFERENCES:

1. Blaha, O.B. (2022). Aktualnist formuvannya inshomovnoi komunikativnoi kompetentnosti studentiv-iurystiv [The relevance of forming foreign language communicative competence of law students]. *Vybir Ukrainy, rozvytok nauky ta natsionalna bezpeka v realiiakh mashstabnoi viiskovoi ahresii ta hlobalnykh vyklykiv XXI stolittia: Do 25-richchia Natsionalnoho universytetu «Odeska yurydychna akademiia» ta 175-richchia Odeskoi shkoly prava*, 1, 785–788). Vydavnychiy dim «Helvetyka». DOI: <https://doi.org/10.30890/2709-2313.2023-18-02-025> [in Ukrainian].
2. Davydenko, O.V., & Ponomarenko, O.V. (2018). Podkastyng yak zasib formuvannya kompetentnosti v anhlo-movnomu audiuvanni studentiv molodshykh kursiv [Podcasting as a means of developing English-language listening competence in junior students]. *ScienceRise. Pedagogical Education*, 5, 43–46. http://nbuv.gov.ua/UJRN/texcped_2018_5_11. [in Ukrainian].
3. Koval, O.Yu., Melnyk, K.V. (2018). Vykorystannia videomaterialiv yak zasobu formuvannya inshomovnoi kompetentnosti u studentiv. [Using video materials as a means of developing students' foreign language competence]. *Innovatsiini naukovy doslidzhennia u sferi pedahohichnykh ta psykholohichnykh nauk: materialy mizhnarodnoi naukovo-praktychnoi konferentsii* (Kyiv, 4–5 travnia 2018 r.). Kyiv: Tavriiskyi natsionalnyi universytet imeni V. I. Vernadskoho, 36–38. <http://elar.tsatu.edu.ua/handle/123456789/5540> [in Ukrainian].
4. Mamchych, K.V. (2023). Rozvytok anhlo-movnoi audytyvnoi kompetentnosti uchniv 11-kh profilnykh klasiv z vykorystanniam videomaterialiv (na prykladi vyvchennia temy «Izha»). [Developing Listening Competence of the 11th Graders Majoring in English Through Video Materials (based on the topic «Food»)]. <https://elar.khmnu.edu.ua/items/afd17546-9595-4ffe-8e78-24cf5d2237ed> [in Ukrainian].
5. Rogulska, O.O., & Magdyuk, O.V. (2024). Development of auditory competence using video materials in foreign language classes at universities. *Naukovi zapysky. Serii: Pedahohichni nauky*, 216, 252–258. DOI: <https://doi.org/10.36550/2415-7988-2024-1-216-252-258>. [in Ukrainian].
6. Smelianska, V.V., Davydenko, O.V., & Ponomarenko, O.V. (2024). Role-play as an interactive method for developing speaking language competence in English as a foreign language at a university level. *Naukovi zapysky. Serii «Psycholoho-pedahohichni nauky»*, 4, 137–145. <https://doi.org/10.31654/2663-4902-2024-PP-4-137-145>. [in Ukrainian].
7. Chevychelova, O.O. (2020). *Formuvannya inshomovnoi audytyvnoi kompetentsii studentiv za dopomohoiu avtentychnykh materialiv* [Forming students' foreign-language listening competence through authentic materials]. *Visnyk Kharkivskoho natsionalnoho avtomobilno-dorozhnoho universytetu*, 91, 200–209. <https://doi.org/10.30977/BUL.2219-5548.2020.91.0.200>. [in Ukrainian].
8. Cherniakhovych, O.S. (2010). *Rol' sytuatyvnosti v navchanni profesiino-orientovanoho dialohichnoho movlennia* [The role of situativity in teaching professionally-oriented dialogic speech]. *Visnyk Vinnytskoho Politekhnicznego Instytutu*, 2, 123–127. <http://ir.lib.vntu.edu.ua/handle/123456789/6086>. [in Ukrainian].
9. Ellis, R. (2015). *Understanding Second Language Acquisition* (2nd ed.). Oxford University Press. <https://mohammedaljohani.wordpress.com/wp-content/uploads/2014/10/understanding-second-language-acquisition.pdf>.
10. Havrylenko, K. (2023). ESP Listening in Online Learning to University Students. *National Technical European Science*, 2(sge18-02), 83–117. DOI: <https://doi.org/10.30890/2709-2313.2023-18-02-025>.
11. Rost, M. (2002). *Teaching and Researching Listening* (2nd ed.). Edinburgh: Pearson. Retrieved from: [https://repository.dinus.ac.id/docs/ajar/\(Applied_Linguistics_in_Action\)_Michael_Rost-Teaching_and_Researching_Listening-Pearson_Education_ESL_\(2011\).pdf](https://repository.dinus.ac.id/docs/ajar/(Applied_Linguistics_in_Action)_Michael_Rost-Teaching_and_Researching_Listening-Pearson_Education_ESL_(2011).pdf).

Дата надходження статті: 28.07.2025

Дата прийняття статті: 02.09.2025

Опубліковано: 27.10.2025